

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№46

2ND INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**ADVANCED
TECHNOLOGIES
IN SCIENTIFIC
RESEARCH**

NOVEMBER 19-21, 2025
ROTTERDAM, NETHERLANDS

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

2nd International Scientific and Practical Conference
**«Advanced Technologies in Scientific
Research»**

Collection of Scientific Papers

November 19-21, 2025
Rotterdam, Netherlands

UDC 001(08)

Advanced Technologies in Scientific Research: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. November 19-21, 2025. Rotterdam, Netherlands. 681 p.

ISBN 979-8-89704-977-6 (series)
DOI 10.70286/ISU-19.11.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The collection of scientific papers presents the materials of the participants of the 2nd International Scientific and Practical Conference "Advanced Technologies in Scientific Research" (November 19-21, 2025. Rotterdam, Netherlands).

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-977-6 (series)

© Participants of the conference, 2025
© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2025
Official site: <https://isu-conference.com/>

Глушко А.Д., Луценко І.О. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПОДАТКОВУ СПРОМОЖНІСТЬ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	122
Руда Т. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОСТІ Й РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ.....	127
Радзімовська О.В., Камінський Л.Ю. АНАЛІЗ ПРАВОВИХ ЗАСАД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СПОРТУ.....	130
Гайденко С.М., Бичкова Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КОНКУРЕНЦІЇ.....	134
Hüseynov M.A. LAÇIN YOLUNDA NƏZARƏT-BURAXILIŞ MƏNTƏQƏSİNİN YARADILMASI SUVERENLİYİMİZİN BƏRPASININ MÜHÜM AMİLİDİR.....	137
Rekachynskiyi D. RISK MANAGEMENT IN GLOBAL AGRICULTURAL TRADING IN THE CONTEXT OF WAR IN UKRAINE.....	142
Матвійчук Р.В. АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ВІДПОВІДНО ВИМОГ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ЄС.....	146
Kladko N., Vysotchenko S. BUSINESS PROCESS AUTOMATION AS A FACTOR OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN CRISIS PERIODS.....	152
Шевченко О. ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА І СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ: ВЗАЄМОДІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ.....	155
Самійленко А.П. СИСТЕМА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ.....	159
Majidov M.K., Suleymanov S.E. DIGITAL TRANSFORMATION IN SCIENTIFIC RESEARCH.....	165

5. Осіпова, Л. В., Шмигленко, В. О. (2023). Безробіття в Україні під час війни. *The VII International Scientific and Practical Conference «Problematic questions of science and problems of development»* (Berlin, Germany, 30.10–01.11.2023). Berlin: Conference Proceedings, С. 56–60. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/10/PROBLEMATIC-QUESTIONS-OF-SCIENCE-AND-PROBLEMS-OF-DEVELOPMENT.pdf>

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ПОДАТКОВУ СПРОМОЖНІСТЬ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Глушко Аліна Дмитрівна

кандидат економічних наук, доцент

Луценко Ігор Олександрович

здобувач вищої освіти

Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», Україна

Початок повномасштабної військової агресії російської федерації в лютому 2022 р. докорінно змінив фіскальні умови в Україні: значні витрати на оборону й соціальні виплати, порушення економічної активності в окремих регіонах, скорочення платоспроможного попиту та міграція робочої сили [1]. Уряд був змушений оперативно адаптувати податкове законодавство для збереження економічної активності, підтримки малого та середнього бізнесу, а також забезпечення стабільного фінансування державних потреб [2].

Одним із перших комплексних нормативно-правових документів, які були спрямовані для унормування змін податкового регулювання України, став Закон України №2142-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» від 24 березня 2022 року [3]. Даний акт передбачав низку тимчасових положень, декілька з них спрямовувалися на відтермінування подання звітності до контролюючого органу, призупинення регулярних перевірок, спрощення адміністрування податків та звільнення окремих операцій від оподаткування податком на додану вартість. Згодом ці норми були доповнені й уточнені іншими законами, зокрема Законом №4015-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» від 10 жовтня 2024 року [4], що передбачав деталізацію порядку сплати авансованих внесків і застосування окремих податкових пільг.

Бюджетним кодексом України на період воєнного стану у розділі «Прикінцеві та перехідні положення» передбачені особливості виконання державного бюджету [5, р. VI], включно з розширеннями повноважень Кабінету Міністрів України щодо перерозподілу видатків і спрощення процедури

фінансування оборонних потреб. Відповідно, це дозволило оперативно перенацілювати кошти на найважливіші напрямки, хоча водночас створило тимчасовий дисбаланс між податковими та неподовими доходами бюджету [6].

Головним нормативно-правовим актом у становленні та регулюванні податкової системи України – є Податковий кодекс України. Важливими напрямами змін у даному кодексі стали коригування статей 137, 141 і 177, які стосуються податку на прибуток підприємств, а також статті 208 про операції з податком на додану вартість [7]. Також зазнали змін і спеціальні положення щодо особливостей справляння акцизного податку та екологічного податку, плати за землю [7, підрозділ 5-6]. Напочатку повномасштабної війни, з метою підтримки підприємницької активності запроваджувалися спрощені податкові режими для платників єдиного податку відповідно по групах. У свій час це дозволило підприємствам та фізичним особам-підприємцям тимчасово зменшити податкове навантаження на їх бізнес [8], однак такі зміни скоротили надходження до бюджету від основних податків, тому у 2023 році дані спрощення були скасовані.

Серед основних чинників зниження податкових надходжень до бюджету України варто виокремити кілька ключових із них. По-перше, скорочення виробництва й торгівлі у прифронтових регіонах та окупованих територіях, що призвело до зменшення бази оподаткування ПДВ і податку на прибуток. По-друге, надання податкових пільг і звільнень, передусім щодо операцій із постачання оборонної продукції, гуманітарної допомоги та деяких видів необхідного імпорту, призвело до втрати частини доходів від ПДВ [9]. По-третє, уряд свідомо пішов на запровадження «податкових канікул» та звільнення від сплати єдиного соціального внеску (ЄСВ) і податків для мобілізованих фізичних осіб-підприємців, що зменшило надходження до бюджету, але мало важливий соціальний ефект [10].

Разом з тим, поступово почали діяти компенсаторні механізми. Посилення адміністрування податків у безпечних регіонах, цифровізація звітності та контроль за ПДВ-відшкодуванням сприяли відновленню частини доходів у 2023–2024 роках. За даними Міністерства фінансів України, у 2024 році до загального фонду державного бюджету надійшло майже 2,2 трлн грн, при цьому кожна дев'ята гривня припадала на податок на доходи фізичних осіб та військовий збір. Структура доходів державного бюджету у порівнянні з довоєнним періодом відрізнялася, зокрема через зміну співвідношення надходжень ПДФО та ПДВ унаслідок дії податкових пільг та спеціальних режимів [11].

Проаналізувавши статистичні дані податкових надходжень з офіційного веб-порталу бюджету «open budget» [2] за 2018-2024 рр., графічно відображено динаміку обсягу та частки податкових надходжень до бюджету у сукупності доходів бюджету України за рік (рис. 1). Слід зазначити, що протягом всіх років загальні обсяги надходжень до бюджету України зростали. Найбільшу частку надходжень протягом всіх років займали саме податкові надходження. Починаючи із 2022 року, у рік початку повномасштабного вторгнення та агресії

Російської Федерації на територіях України, податкові надходження в частці до сукупного річного доходу до бюджету України скоротились з 80% до 60%. Натомість зросли неподаткові надходження та надходження від Європейського Союзу у вигляді фінансової допомоги. У 2023 році, хоча і обсяг надходжень, порівняно із попереднім роком зріс, його частка знизилась ще на 8,4%. У 2024 році, завдяки скороченню пільг, відновлення системи справляння податків з ФОП, малого та середнього бізнесу на довоєнні умови, уряд такою податковою політикою зміг стабілізувати надходження до бюджету України від сплати податків. Так, у 2024 році разом із збільшенням обсягу податкових надходжень збільшилась і їх частка на 5,44%, а отже такими темпами, держава зможе залучити ще більше надходжень від сплати податків і повернутись на довоєнні співвідношення доходів.

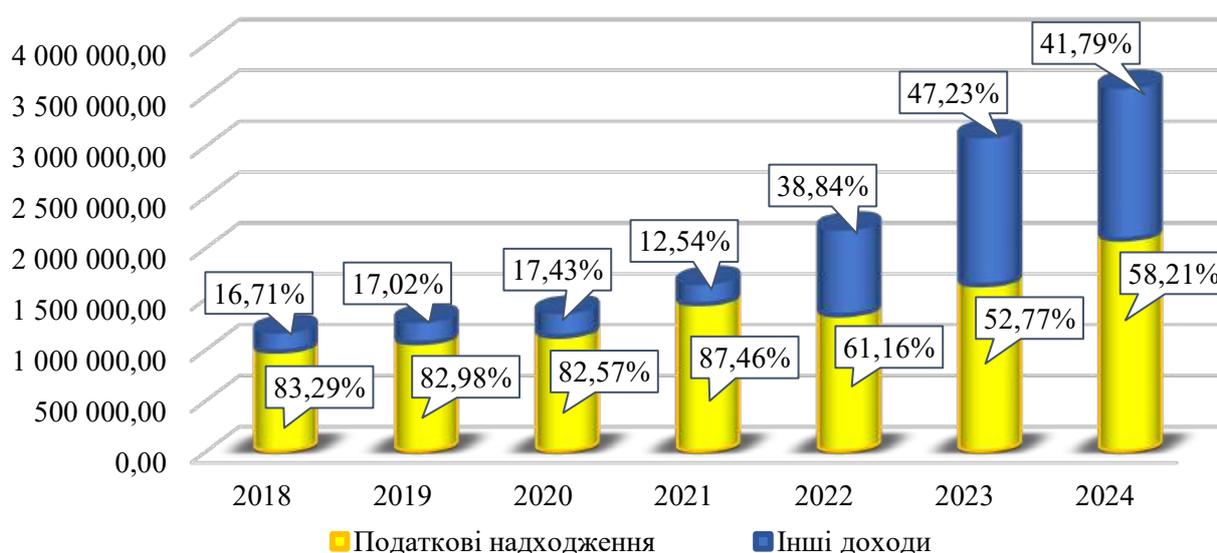

Рис. 1. Динаміка обсягу податкових надходжень у загальній структурі доходів бюджету України за 2018-2024 рр. в млн. грн.

Законодавчі зміни у період 2022–2025 рр. продемонстрували гнучкість податкової системи України. З одного боку, запровадження пільг і відстрочок (мораторій на перевірки, подання декларацій із затримкою, скасування штрафів) зменшило адміністративний тиск на бізнес [13]. З іншого боку, виникла необхідність збалансування податкових надходжень після завершення дії воєнного стану. Для цього Закон №4015-IX [4] передбачив поступове повернення окремих норм оподаткування, а також перехідний період для адаптації платників податків до довоєнних стандартів. Дослідження Київської школи економіки (KSE) у серії «Tax Digest» [14] підтверджують, що попри суттєві виклики, Україні вдалося зберегти стабільність податкової системи. Основними джерелами доходів залишалися податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств і ПДВ, хоча їхня частка у структурі надходжень дещо змінилася. Зокрема, зниження споживання та скорочення імпорту призвели до падіння надходжень від ПДВ, тоді як частка податку на доходи фізичних осіб зросла завдяки стабільності виплат у бюджетному секторі. Важливим напрямом державної політики стало надання адресних податкових пільг для стимулювання

економічного відновлення. Підтримка малого та середнього бізнесу через зменшення податкового навантаження, спрощення звітності та можливість електронного адміністрування сприяли збереженню робочих місць [15, 16]. Разом із тим, уряд планує поступове повернення до стандартних ставок і процедур після стабілізації економічної ситуації, щоб уникнути фіскальних ризиків у середньостроковій перспективі.

Таким чином, воєнний стан спричинив одночасне послаблення податкової спроможності бюджету та підвищення його залежності від зовнішньої фінансової допомоги. Проте вжиті податкові заходи – пільги, податкові канікули, спрощений режим, звільнення від податків – дозволили уникнути масового банкрутства підприємств і підтримати життєздатність економіки. Надалі ефективна податкова політика має базуватися на балансі між фіскальною стійкістю та стимулюванням бізнесу, з урахуванням поступового згортання тимчасових пільг, посилення адміністрування податку на додану вартість, на прибуток підприємств і створення прозорої системи податкового прогнозування.

Список використаних джерел

1. Глушко А. Д., Колінчук Д. В., Власенко В. А. Реформування податкової системи України в умовах євроінтеграції. Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 29 вересня 2022 р. Полтава: НУПП, 2022. С. 180–183.
2. Hlushko A.D. Conceptual principles of reforming the tax system of Ukraine in the conditions of European integration. Prospects for the development of finance in the conditions of European integration of Ukraine: monograph. Tallin: Estonia, IRETC MTÜ, 2022. P. 120–148.
3. Закон України №2142-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» від 24.03.2022 р. Редакція від 01.01.2025 р. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-%D0%86%D0%A5#Text> (дата звернення: 08.11.2025)
4. Закон України №4015-ІХ від «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» від 10.10.2024 р. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-20#Text> (дата звернення: 08.11.2025)
5. Бюджетний кодекс України. Документ 2456-VI. Редакція від 04.07.2025 р. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 09.11.2025)
6. Онищенко С. В., Глушко А. Д., Маслій О. А. Фіскальні ризики бюджетній безпеці України. II Міжнародний податковий конгрес, 26 листопада 2021, м. Ірпінь. Університет ДФС України. С. 88–91.
7. Податковий кодекс України. Документ 2755-VI. Редакція від 05.10.2025 р. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 09.11.2025)

8. Глушко А. Д., Кондратенко В. Р. Податкова система України в умовах воєнного стану. Сталій розвиток: виклики та загрози в умовах воєнного стану: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 09 червня 2022 р. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. С. 122–124.
9. Податкові пільги з ПДВ в умовах воєнного стану: скасовані та діючі. Головне управління ДПС в Одеській області. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/769154.html> (дата звернення: 09.11.2025)
10. Мобілізовані ФОП на час служби звільнені від сплати податків. Західне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://wvp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/947208.html> (дата звернення: 10.11.2025)
11. У 2024 році до загального фонду держбюджету надійшло майже 2,2 трлн грн, з яких кожна дев'ята гривня від ПДФО та військового збору. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://www.mof.gov.ua/uk/news/minfin_u_2024_rotsi_do_zagalnogo_fondu_derzhb_iudzhetu_nadiishlo_maizhe_22_trln_grn_z_iakikh_kozhna_deviata_grivnia_vid_pdfo_ta_viiskovogo_zboru-4975 (дата звернення: 10.11.2025)
12. Державний веб-портал бюджету для громадян. Зведений бюджет. open budget. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2018&budgetType=CONSOLIDATED> (дата звернення: 10.11.2025)
13. Юрків Н., Глушко А., Шаповалов І. (). Удосконалення податкового навантаження на малий та середній бізнес в Україні: стратегічні орієнтири в умовах воєнного стану. *Економіка і регіон*, 2025, (3(98)), 199–207. Категорія Б [https://doi.org/10.26906/EiR.2025.3\(98\).3918](https://doi.org/10.26906/EiR.2025.3(98).3918)
14. Center of Public Finance and Governance at the Kyiv School of Economics: Tax Digest. Kyiv School of Economics. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/07/Tax-Digest.pdf> (дата звернення: 10.11.2025)
15. Глушко А.Д. Деретуляція бізнес-середовища в Україні в умовах воєнного стану. Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Полтава, 29 вересня 2022 р.). Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2022. С. 24–27.
16. Варналій З. С., Кіслова А. О. Реформування податкової системи як чинник забезпечення фінансової безпеки України. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2021. № 12(56). Т. 1. С. 14–22.

Collection of Scientific Papers
with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference
«**Advanced Technologies in Scientific Research**»
November 19-21, 2025
Rotterdam, Netherlands

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:
Sole Proprietor Viktoriia Tsiundyk
E-mail: info@isu-conference.com
URL: <https://isu-conference.com/>

Certificate of the subject of the publishing business: ДК №7980 of 03.11.2023.